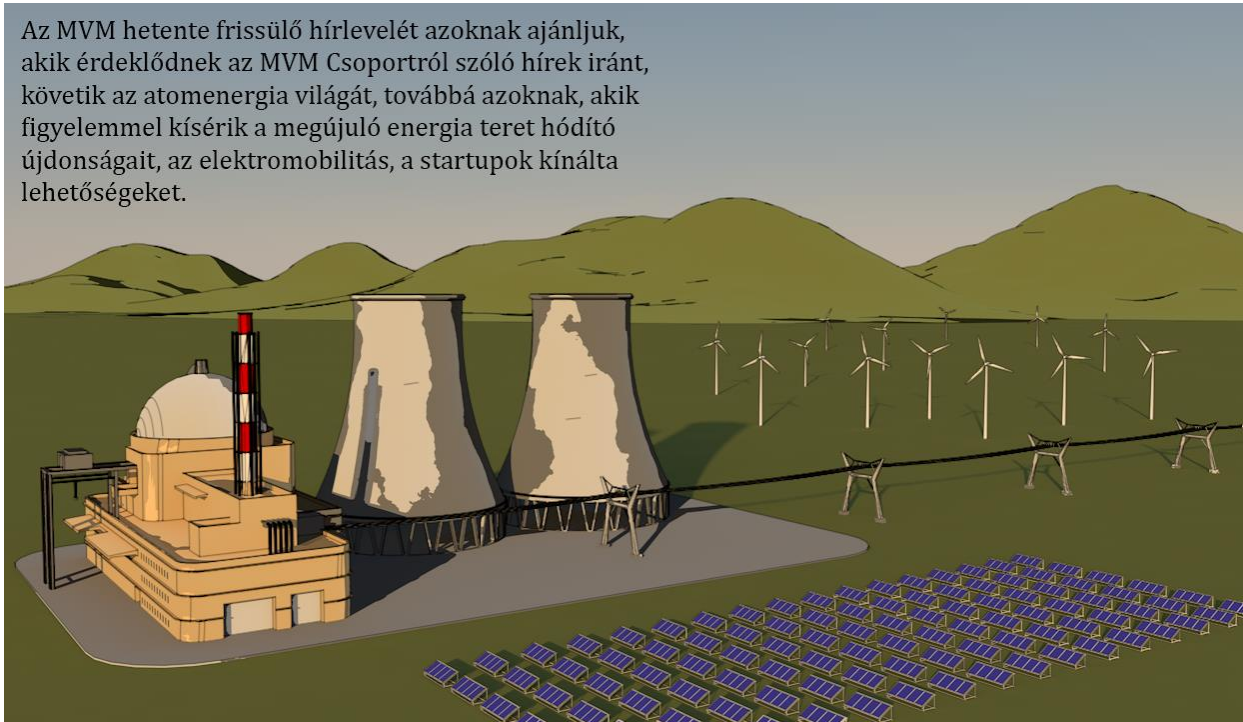

MVM Hírlevél IX. évfolyam, 2020. október 5.

Iparági hírek heti összefoglalója

Az MVM hetente frissülő hírlevelét azoknak ajánljuk, akik érdeklődnek az MVM Csoportról szóló hírek iránt, követik az atomenergia világát, továbbá azoknak, akik figyelemmel kísérik a megújuló energia teret hódító újdonságait, az elektromobilitás, a startupok kínálta lehetőségeket.

*Összeállította: László Judit
újságíró-szerkesztő
Nyitólap: Szarvas Zoltán*

Tartalom

Hírek az MVM Csoportról	3
Csökkent a szén-dioxid kibocsátása - az MVM tervei.....	3
Varga László: cél a karbonsemleges energiatermelés	4
Emlékplaketteket adtak át Szabolcsbákán	6
Gázkifúvás rongálta meg a Magyar Földgáztároló Zrt. vezetéket.....	6
A paksi bővítés hírei	7
Süli János: A magyar versenyképesség az olcsó energián is múlik	7
Befektetnének az oroszok	8
Megkezdődött az atomerőművi üzemeltetési szakirányú továbbképzés	8
Alternatív energia	9
ITM: magyar kutatások is segíthetik a hidrogén felhasználását a zöld gazdaságban	9
Az alternatív hajtású autók aránya tavaly 2,5 százalékra emelkedett a világon.....	10
Elkezdődött az okos közvilágítási rendszer kialakítása Békéscsabán	11
Hazai energiaszektor	12
Uniós támogatás villamosenergia-hálózat kiépítéséhez	12
ITM: a rezsicsökkentés nem ütközik uniós jogba	13
Kevesebb gázt igényelt az ipar nyár végén	15
Megújította együttműködését a GVH és a MEKH	16
Megérkeztek a gőzfejlesztők a törökországi Akkuyu Atomerőmű 1-es blokkjához.....	17
Minireaktorokkal erősítene Hollandia.....	17
Dánia megadta az engedélyt az Északi Áramlat 2 gázvezeték üzembe helyezésére	18
Gyorsítana az átalakulás tempóján az Európai Bizottság.....	19
Amerikai segítséggel valósulhat meg a gázturbinagyártás Oroszországban	20
Újabb kártérítést ítélt meg egy japán bíróság a fukusimai atomkatasztrófa károsultjainak.....	20
Egyéb.....	21
Villamos légvezetékek újabb szakaszát viszi föld alá az E.ON.....	21

Hírek az MVM Csoportról

Csökkent a szén-dioxid kibocsátása - az MVM tervei

2020. szeptember 30.

Hajszálnyival, 0,3 százalékkal tavaly is csökkent az ország szén-dioxid-kibocsátása - közölte a Magyar Elektrotechnikai Egyesület (MEE) Tiszta, okos, megfizethető energia! elnevezésű online konferenciájának első napján Kaderják Péter, az Innovációs és Technológiai Minisztérium energia- és klímapolitikáért felelős államtitkára. Ez a 4,9 százalékos GDP-emelkedés tükrében ugyan kedvező, ám figyelmeztető jelnek tartja, hogy a - légszennyezésből körülbelül ötödnyi részt képviselő - közlekedés kibocsátása viszont 7 százalékkal nőtt. Így ennek javítására még inkább összpontosítanak - írta az elhangzottak alapján Marnitz István a Népszavában. Kaderják Péter jelezte: az év elején bemutatott Nemzeti energiastratégiából idézett tervek azon a megállapodáson alapulnak, hogy Magyarország 2030-ra 1990-hez képest 40 százalékkal csökkenti szén-dioxid-kibocsátását. Szerinte most és a jövőben is éles uniós vita várható az érték megemeléséről 50, 55 vagy akár 60 százalékra. (Az Európai Bizottság egyértelműen vállalásuk 55 százalékra történő emelésére kéri a tagállamokat, emlékeztet a cikk.) Kaderják Péter bejelentette egy új energiahatékonysági piac rendszerének tervét. Ennek közvetlen szereplői az energiacégek, de alkalmazásától az ország uniós kötelezettségének mintegy ötödére, körülbelül 90 petajoule-ra rúgó megtakarítást várnak. Ábrája szerint az elképzelés 270 milliárd forintnyi fogyasztói rezsicsökkentést, 520 milliárd forintnyi hozzáadott értéket, 222 milliárd forint adóbevételt hozna, illetve általa a hazai gázigények mintegy negyedével, 2,7 milliárd köbméterrel, a szén-dioxid-kibocsátás pedig évi mintegy 5 millió tonnával csökkenne. Adatai szerint jelenleg, míg 2018-ban körülbelül 600 megawattnyi (MW) napelem üzemelt az országban, összméretük ma már eléri az 1500 MW-ot. Az ITM szerint a fejlesztésekre az elkövetkező tíz évben 2 ezer milliárd forint uniós támogatás nyerhető.

Kóbor György, az MVM elnök-vezérigazgatója az állami energiacsoport jövőbeni tervei között ismertette a tavasszal megvásárolt, lignitalapú Mátrai Erőmű megújítási tervét. Felvetette a paksi atomerőmű újabb üzemidő-hosszabbításának lehetőségét is. Az MVM rövid távon a főképp napelemalapú

hazai megújuló termelésből körülbelül 600 MW-ot képviselne, aminek jelenleg a harmadát birtokolja.

Gelencsér Lajos MEE-elnök felvetésére az előadók - az említetteken túl Tóth Tamás, a közműhivatal elnökhelyettese, Biczók András, a MAVIR vezérigazgatója, Kiss Attila, az E.ON Hungária elnök-vezérigazgatója, valamint Alkér Zoltán, az MVM vezérigazgató-helyettese - körbejárták a megújulók miatt szükséges hálózatfejlesztések témáját is.

Varga László: cél a karbonsemleges energiatermelés

2020. október 1.

(fotó: portfolio.hu)

A koronavírus-járvány elsősorban a jelenleg zajló vagy tervezett beruházásokat érinti, mivel az erőművi berendezések és segédrendszerek gyártóinál érezhető leginkább hatását, az üzemelő egységeknél a karbantartások miatt okoz kisebb nehézséget. A kialakult helyzet a következő egy évben biztosan növeli a gyártás és a szállítás időigényét az eddig megszokottakhoz képest - mondta a Portfóliónak Varga László, az MVM Csoport megújuló energiatermeléssel foglalkozó tagvállalata, az MVM Zöld Generáció Kft. ügyvezetője. Arról is beszélt, hogy az MVM folyamatosan növeli fotovoltaiikus portfólióját, amennyire a hazai villamosenergia-hálózat és a jogi környezet lehetővé teszi. Jelenleg is több projekt van az előkészítés különböző fázisaiban, illetve kivitelezés alatt, a cél az, hogy középtávon a teljes portfólió elérje az 1000 MWp beépített teljesítményt. A cél elsősorban a karbonsemleges energiatermelés, ennek elérésében az atomenergia és a PV-technológia is fontos szerepet játszik. Az MVM Zöld Generáció Kft. ez idáig mintegy 165 MW beépített teljesítményű PV-, valamint 23 MW szélerőmű-kapacitással rendelkezik. Ezzel Magyarország egyik legnagyobb megújuló portfóliójával rendelkező társasága, a hazai megújuló részarány csaknem 10 %-át teszik ki a társaság tulajdonában álló erőművek. A kérdésre, mi lehet a naperőművek szerepe a hazai energiatermelésben a paksi atomerőmű mellett, azt felelte: a paksi - technológiájából adódóan - alaperőmű, melynek beépített teljesítménye az év több mint 90%-ában rendelkezésre áll és a leállítás is tervezhető. A megújuló technológiák döntő többsége függ valamilyen

külső, nem befolyásolható tényezőtől, pl. időjárástól, így a maximálisan kiadható teljesítménye jóval kisebb arányban (PV esetében éves szinten ez 13-15%) áll rendelkezésre és kevésbé tervezhető hosszú távon. Ebből adódóan az egyik technológia nem váltja ki a másikat, de kiegészítik egymást és diverzifikálják a hazai energiatermelési portfóliót.

A megújuló kapacitások bővítésével bizonyos időszakokban szűk keresztmetszet keletkezik a hálózatban. Hogyan növelhető a rendszer rugalmassága? - érdeklődött a gazdasági portál. Varga László válaszában jelezte: a rendszer rugalmassága a szabályozó kapacitás, a tárolási képesség vagy a fogyasztóoldali válaszintézkedések növelésével biztosítható. A rugalmasságot Magyarországon elsősorban a gyors indítású gázturbinás erőművek jelentik. Egyik lehetőség az ilyen erőművek portfóliójának növelése, de „környezetbarátabb” megoldás lehet a tározós erőmű létesítése, ám az ország földrajzi adottságai igencsak korlátozzák az erre alkalmas helyszíneket, illetve a tájra gyakorolt hatásuk miatt nem mindenki tartja elfogadható megoldásnak. Emellett terjedőben vannak az egyéb energiátároló technológiák, ezek használata már bizonyos körülmények között indokolt, de ezek is drága megoldást jelentenek. Magyarországon az energiátárolásban műszakilag bármely technológia kivitelezhető, pl.: víztározós erőmű, akkumulátorfarm, de elsősorban gazdasági szempontokat szükséges figyelembe venni az egyes technológiák megvalósításakor. Sok esetben (az idő előrehaladtával vagy a fejlesztéseknek köszönhetően) az egyes rendszerek beruházási költsége fajlagosan csökken, illetve a fogyasztói igények is változhatnak úgy, hogy rentábilissá válnak ezen beruházások, olykor a két hatás együtt jelentkezik (lásd a napenergia aktív felhasználását). A piac folyamatosan keresi azokat a technológiákat, amelyek gazdasági szempontból is megvalósíthatók, s ha a körülmények megfelelőek, ezek a technológiák létjogosulttá válnak. Az energiátárolás igénye hamarosan eléri azt a küszöböt, amikor ezek a technológiák hazánkban is elterjedhetnek - mondta az MVM Zöld Generáció Kft. ügyvezetője.

Emlékplaketteket adtak át Szabolcsbákán

2020. október 2.

(fotó: energiainfo.hu)

Szeptember 30-án, a MAVIR Szabolcsbáka 750/400 kV-os alállomásán 21 szakember vehetett át emléklakettet kimagasló teljesítménye elismeréseként a vállalat harmincnegyedik, s egyben legnagyobb kapacitású alállomásának megtervezéséért, megépítéséért és sikeres üzembe helyezéséért. A díjakat Biczók András, a MAVIR vezérigazgatója adta át. A kelet-magyarországi villamosenergia-ellátás szempontjából kritikus fontosságú szabolcsbákai alállomás tavaly október óta üzemel. Különlegessége, hogy ott található az Európai Unió egyetlen 750 Kv-os távvezetékének végpontja. A létesítmény öt év alatt, 18,3 milliárd forintból épült meg - erről a cég honlapja számolt be.

A 45 százalékban az Európai Fejlesztési Bank által finanszírozott fejlesztés eredményeként a MAVIR egyik legnagyobb kapacitású alállomása jött létre - írta Hlavay Richárd az Energiainfó oldalon.

Gázkifúvás rongálta meg a Magyar Földgáztároló Zrt. vezetékét

2020. október 2.

(fotó: 24.hu/MTI)

Gázkifúvás rongálta meg a Magyar Földgáztároló Zrt. hajdúszoboszlói telephelyeit összekötő vezetékét Nagyhegyes határában. A műszaki hiba nyomán terebélyes földkráter alakult ki, a mellette lévő kukoricást pedig beborította sár, nagyobb baj azonban nem történt. Nem sérült meg senki, káros anyag nem jutott a környezetbe, nem merült fel robbanásveszély, és nem került veszélybe az ország gázellátása sem - írta a 24.hu, a 168ora.hu.

A paksi bővítés hírei

Süli János: A magyar versenyképesség az olcsó energián is múlik

2020. szeptember 26.

(fotó: vasarnap.hu)

A zöldek irracionálisára jellemző, hogy miközben a szén-dioxid kibocsátásának csökkentését helyezik fókuszba, éppen azt az energiatermelési módot akarják felszámolni, amely a leghatékonyabban képes tiszta villamos energiát termelni - mondta Süli János tárca nélküli miniszter a Vasárnapnak adott interjúja második részében. Tóth Gábor kérdésére jelezte: az Európai Unióban a tagállamok fele támaszkodik atomenergiára. A franciák, a csehek, a szlovákok, a finnek, a bolgárok, a britek is atomerőmű építésében gondolkodnak, ebbe a sorba illeszkednek a magyarok is. Nyilván klímavédelmi jelentőségük is megkerülhetetlen, hiszen az EU-ban az atomerőművek termelik a legtöbb villamos energiát üvegházhatású gázok kibocsátása nélkül. De a szlovéneket is egyre jobban foglalkoztatja a lehetőség, hogy építsenek egy új blokkot a régi helyett a krsko-i telephelyen. Lengyelországnak eddig nem volt atomerőműve, viszont úgy tűnik, ők is belátták, hogy klímavédelmi célkitűzéseik teljesítésének leghatékonyabb eszköze az atomenergia. Németország és Ausztria viszont másként döntött. Ausztriának kivételes vízrajzi adottságai vannak, a német kormány pedig egy „párhuzamos” villamosenergia-rendszert épített ki. Az igényhez képest dupla akkora erőműpark épült ki (fele hagyományos, fele megújuló), de a hagyományos erőművekre továbbra is szükség van - fejtette ki Tóth Gábor kérdésére a miniszter. Németországban is előfordul, hogy a nap- és szél erőművek csak alig-alig termelnek, ilyenkor a hagyományos erőműpark „ugrik be”, hogy legyen villany az országban, és persze ilyenkor özönlik az import az országba, legnagyobb mértékben Franciaországból, ahol az áram zömét atomerőművek termelik. Egy ilyen erőműpark üzemeltetése azonban rendkívül költséges, nem véletlen, hogy Európában messze Németországban a legdrágább a villamos energia: a lakosság a magyar ár háromszorosát fizeti. Összehasonlításként említette a miniszter, hogy egységnyi magyarországi áram előállítására 40 százalékkal kevesebb szén-dioxid-kibocsátással jár. Ez nagyrészt

annak köszönhető, hogy a paksi atomerőműben termeljük meg hazánk áramigényének harmadát. A Paks II. beruházásnak köszönhetően évente 17 millió tonna szén-dioxid kibocsátása válik elkerülhetővé. Ezt azzal érdemes összevetni, hogy Magyarországon a teljes közlekedési szektor kibocsátása 12 millió tonna évente, és azt sem szabad elfelejteni, hogy az erdős területeink évente mintegy 6 millió tonna szén-dioxidot képesek elnyelni. Hazánk fenntartható energiarendszert épít, ezért valósítjuk meg a paksi projektet is - tette hozzá Süli János. A magyar gazdaság hosszú távú versenyképessége szempontjából kulcsfontosságú, hogy a magyar emberek és a hazai vállalkozások olcsó villamos energiához jussanak kiszámítható, tiszta, hazai forrásból. Paks II. nélkül azonban nincs hosszú távú, biztonságos áramellátás - érvelt a miniszter.

Befektetnének az oroszok

2020. október 1.

Fióktelepet alapított Budapesten az egyik leggyorsabban növekvő orosz építőipari vállalat, a Titan-2 holding. Mint a fióktelep vezetője, György Róbert a HVG-nek elmondta: azt tervezik, hogy feltárják a magyar építőipari piac lehetőségeit, mérlegelik, hogy részt vegyenek a paksi atomerőmű bővítési projektjében. Az érdeklődés nem véletlen, hiszen a Titan-2 holding tulajdonosa a paksi beruházás fővállalkozója, a Rosatom - jelezte a hetilap. Az orosz atomenergetikai konszern egyébként sorra írja ki a beszerzéseket az építkezéshez szükséges szolgáltatásokra a hosszú távú autókölcsönzéstől kezdve az épületek közműellátásán keresztül különböző tartályok szállításáig, így az orosz építőipari vállalatnak is van miből válogatnia.

Megkezdődött az atomerőművi üzemeltetési szakirányú továbbképzés

2020. október 1.

(fotó: uniduna.hu)

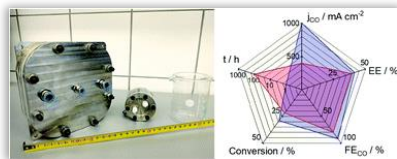
2020. szeptember 25-én kezdődött az őszi félév első oktatási hétvégéje a leendő atomerőművi üzemeltetési szakmérnököknek és szakembereknek a Dunaújvárosi Egyetemen. A duol.hu cikke szerint a Paks II. Zrt. támogatásának

köszönhetően 25 fő díjmentesen kezdhetette meg szeptemberben a tanulást, 11 fő pedig önköltséges formában. A képzést elvégző szakemberek magas szintű tudás birtokában pályázhatnak az atomerőművi üzemeltetés területén betölthető állásokra. A továbbképzés két féléve alatt a jelentkezők színvonalas és gyakorlatorientált tudást kapnak, amely a jelentkezők számára előnyt jelent. A képzésben résztvevők első órája a „Mag- és reaktorfizikai alapismeretek” nevű kurzus volt, majd az „Atomerőművek I.” tantárggyal folytatták a tanulást.

Alternatív energia

ITM: magyar kutatások is segíthetik a hidrogén felhasználását a zöld gazdaságban

2020. szeptember 30.

(fotó: pubs.rsc.org)

A zöld hidrogén nélkülözhetetlen eszköz a 2050-es klímasemlegességi cél eléréséhez, az Innovációs és Technológiai Minisztérium éppen ezért kiemelten fontosnak tartja a hidrogén- (és biometán-) technológiákon alapuló pilot projekteket - mondta Kaderják Péter energia- és klímapolitikáért felelős államtitkár. A kormány - honlapján ismertetett - közleményében kifejtette: a klímaváltozás hatásai csak a gazdaság zöldítésével mérsékelhetők. A karbonmentes forrásból termelt villamos energia hosszabb távú tárolását lehetővé tevő technológiák egyre fontosabbá válnak. A napenergiával termelt áram rendelkezésre állása és a felhasználói igény időben és térben is eltérő. Ez az adottság az akkumulátorokon túlmutató tárolási eljárások fejlesztését, az áramtöbblet hatékonyabb felhasználását indokolja. A zöld hidrogénről szóló uniós kezdeményezés az Európai Bizottság 2020 júliusában közzétett hidrogénstratégiájára építve azt tűzi ki célul, hogy a hidrogéngazdaság fejlesztése kiemelt figyelmet kapjon a koronavírus utáni időszak helyreállítási beruházásaiban, a klímabarát, fenntartható ipari szektor kialakításában. A zöld hidrogén hathatós megoldás lehet a különféle ágazatok szén-dioxid-mentesítésére, ezért ösztönözni és támogatni kell a kapcsolódó technológiák fejlesztését és

alkalmazását. A magyar álláspont szerint a hidrogéngazdaság fejlesztésének területén az állami és a magánszféra partnerségén alapuló, széles körű nemzetközi együttműködéssel lehet eredményeket elérni. Kaderják Péter emlékeztetett arra, hogy Magyarország a Nemzeti energia- és klímatervben és az új Nemzeti energiasztratégiában is kitért a hidrogén jövőbeni szerepére. A magyar hidrogéngazdaság fejlődésének erőteljes lendületet adhat az idén megalakult Nemzeti Hidrogén-technológiai Platform, amely összehozza a kutatás és az ipar szereplőit, javaslatot tesz egy hazai hidrogén-stratégiára. A zöld hidrogén előállításának alapját jelentő elektrolizáló technológiákkal kapcsolatban folyó magyar kutatások máris élenjáró eredményeket hoztak. Szegedi kutatók és ipari partnereik egy saját fejlesztésű, energiahatékony, kizárólag vizet és szén-dioxidot felhasználó elektrolizáló technológiát dolgoztak ki, amellyel a világon elsőként sikerült átlépniük az 1 amper/négyzetcentiméter áramsűrűségi álomhatárt a szén-monoxid előállításakor. A technológia innovatív megoldást kínál a villamos energia gáz formájában való tárolására. Az előállított szén-monoxid pedig a petrolkémiai értékláncban közvetlenül felhasználható, nagy értékű termékként hasznosítható. A projekt Janáky Csaba, a Szegedi Tudományegyetem Fizikai Kémiai Tanszékének docense vezetésével, a ThalesNanoEnergy Zrt. és a W7Energy LLC együttműködésével valósult meg, a magyar kormány és az Európai Unió H2020 keretprogramjának a támogatásával. A kutatócsoport módszerét bemutató, úttörő jelentőségű közös tanulmány az energia- és környezettudomány vezető nemzetközi folyóiratában (Energy & Environmental Science) jelent meg - tájékoztatt az ITM.

Az alternatív hajtású autók aránya tavaly 2,5 százalékra emelkedett a világon

2020. szeptember 29.

(fotó: vezess.hu)

A világon tavaly 2,5 százalékra emelkedett az elektromos és hibrid autókat, valamint más alternatív hajtású autókat is magában foglaló „új energia járművek” (NEV) piaci részesedése - áll az új energia meghajtású autók második világkongresszusának (WNEVC) dokumentumában, melyre a hirado.hu, a

vezess.hu, a Napi, a Portfólió is hivatkozott az MTI alapján. A Kínában tartott fórumon ismertetett jelentés szerint tavaly mintegy 2,2 millió NEV-autót értékesítettek világszerte, 10 százalékkal többet, mint az előző évben. Kína tavaly már ötödik éve állt a NEV-autók eladási világraglistájának az élén, az ázsiai országban 2019-ben 1,2 millió ilyen kocsit értékesítettek. Kína autógyártóinak szakmai képviseleti szervezete, a CAAM adatai szerint augusztusban 109 ezer NEV-autót adtak el az ázsiai országban, 25,8 százalékkal többet az egy évvel korábbinál. A CAAM szeptember elején ismertetett legfrissebb előrejelzése szerint idén várhatóan 1,1 millió NEV-autót értékesítenek Kínában. Ez mintegy 11 százalékkal kevesebb a tavalyinál, a visszaesés jórészt a koronavírus-járvány következménye.

Elkezdődött az okos közvilágítási rendszer kialakítása Békéscsabán

2020. szeptember 28.

(fotó: behir.hu)

Csaknem 1,8 milliárd forintból, a Modern városok programban elkezdődött az okos közvilágítási rendszer kialakítása Békéscsabán. Borbola István polgármesteri biztos a sajtótájékoztatón elmondta: a 2021. május elejéig tartó programban 6874 új lámpatestet és tíz térfigyelő kamerát szerelnek fel, 41 új wifi-pontot alakítanak ki, elhelyeznek 9 digitális információs totemoszlopot, 11 környezeti (por, hőmérséklet, szén-dioxid, páratartalom és zajszint mérésére alkalmas) szenzort, továbbá forgalommérésre is alkalmas szenzorokat telepítenek. 558 meglévő lámpatestet „okosítanak” és 119 új fénypont létesül. Békéscsaba belterületén szinte csak LED-es világítás lesz. A rendszer előnyéről elmondta: 1083 lámpatest közvetlenül a központból, 1051 pedig a helyszínről, de okostelefonról vagy tabletről - azaz emelőkosaras autó nélkül - programozható lesz, alkonykapcsolót is be tudnak építeni. Így a rendszer könnyebben, olcsóbban üzemeltethető, a hiba megoldása is gyorsabb lesz; a lámpatestek fogyasztása pedig felére csökken. Szarvas Péter (Hajrá Békéscsaba Egyesület) polgármester közölte, a békési megyeszékhely komplex energetikai

programjára 18 milliárd forintot szának, 12 milliárdra már aláírt támogatói okirat is van. A napelemparkot és villamosenergia-tárolót is magában foglaló okos hálózati rendszert két ütemben, 3,66 milliárd forintból építik ki. Tervezik, hogy 8-10 elektromos autóbust szereznek be és ehhez alternatív (napelemes) töltési infrastruktúrát építenek ki. Békéscsabán jelenleg 25 autóbust látja el a közösségi közlekedést. A városvezető elmondta: a komplex program része 3 milliárd forintnyi uniós pénz felhasználása épületenergetikai beruházásokra. Tizenöt helyszínen, mintegy harminc, oktatási és kulturális feladatot ellátó önkormányzati épület újul meg, több mint húszra napelemes erőművet is szerelnek - idézte a bejelentést a ProfitLine, a magyarnemzet.hu, a hirtv.hu/MTI, továbbá a helyi behir.hu portál.

Hazai energiaszektor

Uniós támogatás villamosenergia-hálózat kiépítéséhez

2020. október 2., 3.

Az európai zöld megállapodás célkitűzéseivel összhangban 102 millió euró (mintegy 36,5 milliárd forint) uniós támogatásban részesül a Magyarországot és Szlovákiát összekötő villamosenergia-hálózat kiépítése, közölte az Európai Bizottság. A Portfólió, az mfor.hu, az Infostart, a vg.hu, a Napi/MTI az MTI alapján azt írta: az uniós tagállamok megállapodásra jutottak arról az európai bizottsági javaslatról, amely összesen 998 millió euró összegű befektetést szán kulcsfontosságú európai energiainfrastruktúra-projektekre. A pénzügyi támogatás tíz olyan kezdeményezés finanszírozását szolgálja, amely összhangban van az európai zöld megállapodás célkitűzéseivel. A források 84 százaléka a villamosenergia- és intelligens hálózatok kiépítését segíti majd, köztük a Duna InGrid hálózat létrejöttét, mely 102 millió euró támogatáshoz jut. A Magyarország és Szlovákia együttműködésében megvalósuló Duna InGrid intelligens villamosenergia-hálózati kezdeményezés javítja a hálózatrányítás határokon átívelő koordinációját, valamennyi piaci szereplő számára növeli az ellátás minőségét és biztonságát, a megújuló energiaforrások hatékony integrációját is támogatja - közölte az uniós bizottság.

ITM: a rezsicsökkentés nem ütközik uniós jogba

2020. szeptember 30., október 1.

Magyarország sikeresen megvédte a rezsicsökkentés eredményeit az Európai Bizottsággal folytatott vitában. Az Európai Bíróság fennmaradt kifogása a rendszerhasználati díjakat megállapító hivatali döntéseket követő hatékony jogorvoslati lehetőséget hiányolta csupán. Az Innovációs és Technológiai Minisztérium által benyújtott törvénymódosítási javaslat a megfelelő mechanizmus biztosításával tehet pontot az ügy végére - közölte az Innovációs és Technológiai Minisztérium. A közlemény felidézte: a kormány az elmúlt években a családok terhének mérséklésére átlagosan 25 százalékkal csökkentette a gáz, a távhő és az áram árát. Az Európai Bíróság ítéletével megerősítette: Magyarország nem sértett uniós jogot azzal, hogy kizárja az energiahálózatokra kivetett különadó és a pénzügyi tranzakciós díjakhoz kapcsolódó költségek elismerését az energetikai rendszerhasználati díjak megállapításakor. Magyarország rezsipolitikája és a rezsicsökkentés tehát nem ütközik a közösségi jogba. Az ítélet egyúttal kimondta, hogy a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal rendszerhasználati díjakat megállapító döntéseivel kapcsolatban hatékony jogorvoslati lehetőségnek kell rendelkezésre állnia. A szakminisztérium törvénymódosítási kezdeményezésének elfogadásával az Országgyűlés megteremtheti a hiányolt mechanizmus jogszabályi kereteit - olvasható a kormány honlapján. A közleményt átvette a hirado.hu, a 24.hu, a vg.hu, az infostart.hu, a Magyar Hírlap, a Magyar Nemzet is.

A Népszavában Marnitz István jelezte: a közzétett törvénymódosítás egyértelműen rögzíti, hogy a MEKH az új rendszerhasználati díjakat határozatban hirdeti ki. Több ponton is szabályozzák, hogy e döntésekről a közigazgatási bíróság milyen ítéleteket hozhat. A közigazgatási bíróság a rendszerhasználati díjakat például nem módosíthatja, csak hatályon kívül helyezheti a határozatot. Szintén nem az EU kérte, hogy az úgynevezett árszabályozási ciklus eddigi négyéves időtartamát mostantól a hatóság elnöke határozza meg. A módosító javaslat kijelöli a most zajló ciklusok végét. A vita nem érinti a tarifák nagyobb, a termékek belső árát szabályozó hányadát, amit a szakminiszter hirdet ki, változatlanul - támadhatatlan - rendeletben.

Nőtt a nettó áramimport

2020. október 1.

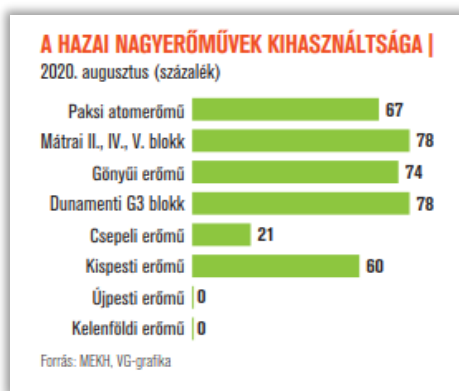
(fotó: vg.hu/MAVIR)

Augusztusban 3,3 százalékkal esett Magyarország nettó villamosenergia-felhasználása, az érték az európai középmezőnynek nagyjából a közepén van, de a régiós országok többségénél kedvezőbb - a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal havi jelentéséből a Világgazdaságban B. Horváth Lilla idézett. A bruttó igény jobban, 3,4 százalékkal esett. A maximális rendszerterhelés 7,4 százalékkal volt alacsonyabb, mint egy évvel korábban. Ez utóbbi mérséklődésében a gazdasági növekedés visszaesése mellett az is szerepet játszott, hogy a tavalyihoz képest nőtt a háztartási méretű kiserőművek (HMKE) általi lefedettség, az időjárás is enyhébb volt. Az alacsonyabb fogyasztás ellenére az úgynevezett maradó kereslet nagyobb volt, mint tavaly augusztusban. (Maradó keresletnek az áramkereslet és a megújuló termelésének különbségeként jelentkező igényt hívják, amelyet hagyományos erőművek termelésével vagy tárolókból származó árammal kell kielégíteni - tette hozzá a cikk írója.) A növekedést az okozta, hogy a bővülő naperőművi termelés nem tudta ellensúlyozni a kieső nukleáris kapacitások hatását. A tervezett és nem tervezett kiesések együttes következményeként volt olyan nap, amikor az 1600 megawattot (MW) is elérte a kieső nukleáris kapacitás nagysága. E jelentős tétel hatására a termelés elmaradt a tavaly augusztusitól, amit csak részben ellensúlyozott a magasabb gáztüzelésű és naperőművi termelés. A nagy hatásfokú CCGT-k (kombinált ciklusú gázüzemű erőművek) termelését támogatta viszont, hogy javult tevékenységük jövedelmezősége - ez nagyban függ az általuk vásárolt gáz és az eladott áram árának különbségétől -, így a két érintett erőmű nagy kihasználtsággal üzemelt. Folyamatosan működött a rendszer egyensúlyának fenntartásába besegítő Csepeli Erőmű és a BERT Kispesti Erőműve is. A Mátrai Erőmű lignites blokkjainak rendelkezésre állása javult, termelése emelkedett az előző hónapokhoz képest. A naperőművi termelés napi csúcstértéke többször is elérte a 900 MW-t. A fogyasztásnál jobban csökkenő termelés miatt az importszaldó a júliusi 22-ről 29 százalékra emelkedett, de volt nap, amikor elérte a 44 százalékot is. Magyarország az osztrák és a szlovák

irányból folyamatosan nettó importőr volt, Ukrajna felől elenyésző maradt a forgalom. A déli irányú kereskedelmet két tényező alakította: míg a paksi atomerőmű kiesései a nettó behozatalt erősítették, a balkáni vízerőművi termelés csökkenése az ottani importkeresletet növelte. Így a hónap folyamán többször is változott a nettó kereskedelmi áramlás iránya. Megtorpant a hazai másnapi árak előző hónapokra jellemző emelkedése, így megawattóránként átlagosan 37,9 euróba került a zsinóráram.

Kevesebb gázt igényelt az ipar nyár végén

2020. október 1.

(grafika: vg.hu/MEKH)

Több földgázt használtak a magyarországi gázüzemű erőművek augusztusban, mint egy évvel korábban, az ipar viszont kevesebbet. A kétfajta igényváltozás nagyjából kiegyensúlyozta egymást, a felhasználás átlagos volt - a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal összefoglalójára szintén a Világgazdaság hivatkozott, kiemelve: Ausztria felől a behozatali kapacitásokat száz százalékban kihasználták, de Ukrajna felől így is kétszer annyi gáz érkezett. Az augusztusi gázimport lényegében nem módosult, az export kissé nőtt, a belföldi nettó gáztermelés pedig nagyjából szinten maradt. Mivel azonban az összes gázfelhasználás kissé elmaradt a júliusitól, a nettó földgázimport zsugorodott, annak ellenére is, hogy intenzíven folyt a föld alatti gáztárolók töltése. A magyar gáztőzsdén, a CEEGEX-en (az európai trendet követve) nőttek a spotpiaci gázárak: egy hónap alatt 3,9 euróval lettek magasabbak megawattóránként. Az elmúlt egy évben a magyar gáztőzsdén masszívan magasabbak voltak a spotárak, mint a földrészen mértékadó ausztriai (CEGH), hollandiai (TTF) és a németországi (NCG) tőzsdéken. Ugyanakkor az árkülönbségek csökkentek, jelezte B. Horváth Lilla.

A gázpiaci mozgások háttéréként az összefoglaló kiemeli, hogy az orosz csővezetéki import a júliusi karbantartások után a korábbinál alacsonyabb szinten stabilizálódott, az orosz fél szállítási kötelezettségeit a csővezetéki import mellett továbbra is részben az európai tárolókban elhelyezett készleteiből teljesíti. A norvég import a tervezett és nem tervezett kiesések miatt nagyon csökkent augusztusban, míg az afrikai csővezetéki import kezd erőre kapni. Az Európába érkező LNG csökkent augusztusban, az elmúlt 2 évben ez volt a legalacsonyabb havi behozatal.

Megújította együttműködését a GVH és a MEKH

2020. szeptember 29., 30.

(fotó: mekh.hu)

A Gazdasági Versenyhivatal és a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal megújította együttműködési megállapodását. A két hatóság a jövőben is szorosan együttműködik az energia- és közműpiacok megbízható, átlátható működése érdekében - olvasható a MEKH honlapján. A két hivatal között 2014 óta fennálló együttműködési megállapodás megújítását az időközben történt jogszabályi változások is indokolták. Módszertani konzultációban állapodtak meg a MEKH villamos energiáról, illetve a földgázellátásról szóló törvény szerinti, ún. jelentős piaci erő eljárásait tekintve. Szintén rendszeres egyeztetés mellett döntöttek a nagykereskedelmi energiapiacok integritását és átláthatóságát érintő, illetve e piacok versenyjogi jogsértéseivel kapcsolatos ügyekben. A két hivatal emellett bővíti a nemzetközi szervezetekhez és külföldi társhatóságokhoz fűződő kapcsolatokban folytatott együttműködését. Közös szándékuk, hogy szorosabb, egyenrangú partneri kooperációjuk növelje feladataik ellátásának és a jogérvényesülésnek a hatékonyságát. A közleményre a vg.hu, a ProfitLine, a Magyar Hírlap is hivatkozott.

Külföldi energiaszektor

Megérkeztek a gőzfejlesztők a törökországi Akkuyu Atomerőmű 1-es blokkjához

2020. október 1.

(fotó: atombiztos.blogstar.hu)

Megérkezett az építési területre a törökországi Akkuyu Atomerőmű 1-es blokkja számára készült négy, egyenként 355 tonna tömegű gőzfejlesztő, amelyet a Roszatom Atomenergomas Rt. gépgyártó leányvállalatának volgodonszki üzemében gyártottak. Az Atombiztos, a ProfitLine ismertette a Roszatom közleményét, miszerint a berendezéseket 2020. augusztus 22-én indították útnak az Atommas gépgyár volgodonszki üzeméből. Az első török atomerőmű számára gyártott gőzfejlesztőket hajóval szállították a helyszínre, ahol a kirakodás után ellenőrzik pl. a berendezés épségét, a konzerválást és a kísérő dokumentációt. A gőzfejlesztők a reaktor primerköri kulcsberendezései, amelyek a reaktor által termelt hőenergiával turbinákat meghajtó gőzt állítanak elő. A turbinával közös tengelyen lévő generátor termeli a villamos energiát. Az Akkuyu Atomerőmű négy blokkja VVER-1200-as típusú, 3+ generációs reaktorokkal készül. Ezek mindegyikéhez négy-négy gőzfejlesztő csatlakozik.

Minireaktorokkal erősítene Hollandia

2020. október 1.

Hollandia villamosenergia-ellátását mini atomreaktorokkal stabilizálná Eric Wiebes gazdasági ügyekért és klímapolitikáért felelős miniszter, aki szerint már 2030-tól csatlakozhatnak az új egységek a nap- és szélalapú termelők mellé. A norvég Montel energetikai szaklapra a Magyar Nemzetben Somogyi Orsolya hivatkozott. A kis moduláris reaktorok (Small Modular Reactor, SMR) legnagyobb kapacitása nagyjából 400 megawatt (MW), az atomerőművek vonzó alternatíváját jelenthetik. A sorozatgyártás, a kivitelezés rövidebb ideje és a moduláris dizájn a finanszírozást is megkönnyíti - indokolt Eric Wiebes. A miniszter korábban már megbízott kutatókat azzal, hogy vizsgálják a nukleáris

energia lehetséges szerepét az azt támogató képviselők indítványa alapján. Arra jutottak a szakértők, hogy az atomenergia alkalmazása nem drágább a szél- és a napenergiát hasznosító technológiáknál a teljes életciklusra vetítve, ideértve a hálózat kiegyensúlyozásának üzemeltetőkre hárított költségeit is. Az atomenergia általában véve a legolcsóbb módja az áramszektor karbonmentesítésének, olcsóbb a nap- és a szélenergia hasznosításánál, illetve az áramtermelés legbiztonságosabb módja a biztonsági előírások alapján - erre is kitért a jelentés. Hollandia egyetlen, 485 MW-os atomerőművet üzemeltet. A Borssele 1973 óta működik, üzemidejének lejártával 2033-ban esedékes végleges leállítása. A szén felhasználása jelentősen csökkent az utóbbi években, de még így is húsz százalék felett van. Az áramtermelésben - 2017-es adatok szerint - hangsúlyos a földgáz szerepe, mintegy hatvan százalékkal. Az energiahordozó főként orosz forrásból érkezik, de az ország szeretne függetlenedni a keleti importtól. A parlament hamarosan piaci konzultációt tart, hogy kiderüljön, a befektetők milyen feltételekkel hajlandók támogatni további atomerőművi beruházásokat, és abban mely régiók érdekeltek.

Jelenleg az orosz Roszatom gyárt SMR-eket, ilyen egység van a világ első úszó atomerőművében, a Lomonoszov Akadémikusban is. Nemsokára viszont versenytársak is piacra léphetnek. Néhány hete jelentette be a francia kormány, hogy 170 millió eurót fektetne a moduláris egységekbe, illetve be is mutatták a Neward nevű megoldást. Az USA-ban pedig szeptember elején hagyta jóvá egy portlandi cég, a NuScale Power SMR-dizájnját az illetékes hivatal.

Dánia megadta az engedélyt az Északi Áramlat 2 gázvezeték üzembe helyezésére

2020. október 1.

(fotó: en-press.ens.dk)

A dán klíma-, energia- és közműügyi minisztérium alatt működő energiahivatal (Energistyrelsen) közleményben jelezte: megadta az engedélyt a Nord Stream 2 AG vállalatnak az Oroszországból Európába földgázt szállító 1230 kilométeres tenger alatti gázvezeték dán felségvizeken húzódó 147 kilométeres szakaszának üzemeltetésére. Az üzembe helyezésre a biztonsági előírások

teljesítése mellett a vezetékpár egyikének elkészülte esetén kerülhet sor. A vezetékpár szállítási kapacitása évi 55 milliárd köbméter földgáz. Dánia júliusban adta meg az engedélyt az oroszországi Viborgtól a németországi Greifswaldig vezető gázvezeték utolsó szakaszának a megépítésére. A projekt kivitelezése tavaly decemberben állt le, amikor Washington szankciók alá helyezte a munkálatokban részt vevő vállalatokat, köztük a csővezeték fektetését végző hajók üzemeltetőjét, a svájci-holland Allseas vállalatot. A gázvezeték már 94 százalékban megépült. (vg.hu, Napi, demokrata.hu/MTI)

Gyorsítana az átalakulás tempóján az Európai Bizottság

2020. szeptember 28.

Az Európai Bizottság új éghajlatvédelmi terve szerint 2030-ra 55 százalékkal csökkenne az Európai Unióban az üvegházhatású gázok kibocsátása az 1990-es szinthez képest. A szeptember közepén ismertetett tervezet a korábbi 40 százalékos csökkenés helyett kiegyensúlyozott ütemet vázol fel, amellyel elérhető a 2050-es klímasemlegesség. A változás mozgatórugói a megújuló energiaforrások és a növekvő energiahatékonyság - mondta Kadri Simson energiaügyi biztos. Az energiaágazatnak fontos szerepe lesz az új cél elérésében, mivel ez adja az EU kibocsátásának 75 százalékát. A terv szerint 2030-ra megduplázódnak az energiahatékonyságot növelő épületfelújítások és korszerűsítések, a közlekedésben a megújuló energiaforrások aránya eléri a 24 százalékot, az olajfogyasztás harmadával, a gázfogyasztás negyedével csökken az unióban - ezt is felidézte Gonda Gréta a Világgazdaságban. Az Európai Unió nyári előrejelzése szerint idén a gazdaság 8,3 százalékkal zsugorodik, míg 2021-ben várhatóan 5,8 százalékkal gyarapodik. Az új karbonsemlegességi tervek elősegítik a koronavírus-járvány utáni gazdasági fellendülést is Európában, mivel serkentik az erőforrások hatékony felhasználását, a zöldtechnológiákkal kapcsolatos fejlesztéseket, a versenyképességet és a munkahelyteremtést a zöldágazatokban. A tagállamok az átálláshoz felhasználhatják az EU 750 milliárd eurós helyreállítási csomagját (Next Generation EU) és az Európai Unió hosszú távú költségvetési forrásait. A beruházások támogatására a bizottság már elfogadta a megújuló energia finanszírozási mechanizmusára vonatkozó szabályokat, megkönnyítve a tagállamok együttműködését a projektek finanszírozásában és megvalósításában. A bizottság jövő év júniusáig jogalkotási

javaslatokat terjeszt elő, amelyekben egyebek között felülvizsgálja és kibővíti az EU kibocsátáskereskedelmi rendszerét, megerősíti az energiahatékonyságra és a megújuló energiára vonatkozó szabályozásokat, a közúti járművek szén-dioxid-kibocsátási normáit. Bár egyes politikusi vélemények szerint 65 százalékos csökkentést kellene elérni 2030-ig, a bizottság a felmérések alapján úgy véli: a javasolt célok reálisak, az ambiciózus törekvések megerősítik az EU éghajlatváltozás elleni küzdelemben betöltött globális vezető szerepét.

Amerikai segítséggel valósulhat meg a gázturbinagyártás Oroszországban

2020. szeptember 30.

A GE és az orosz InterRAO közös projektjével valósulhat meg a gázturbinagyártás Oroszországban, 2030-ra pedig már megindulhat az értékesítés is. A beruházás 580 millió dollárba kerül. A Portfólió a Reuters alapján azt írta, hogy az orosz állami energiaholding, az InterRAO 580 millió dolláros beruházást tervez közösen a GE-vel, jelentette be Alekszej Maszlov stratégiai igazgató. Az orosz energiapiac egyre vonzóbb a nyugati befektetők számára, mert az ország megkezdte hőerőkapacitása mintegy negyedének korszerűsítését. Oroszországban eddig nem gyártottak kis és közepes kapacitású gázturbinákat, Moszkva azonban szeretné, ha helyben állítanák elő ezeket. Ez jó lehetőség a nyugati beruházók előtt, mert a globális megrendelések visszaestek az előző években. A közös projektben az InterRAO 51%-os részesedést vállal, 49% a General Electric-é. 2025-2026 környékén kezdődhet meg a 79-87, valamint a 181-210 megawattos turbinák gyártása. 2030-ra 25-30 turbinát szeretnének értékesíteni.

Újabb kártérítést ítélt meg egy japán bíróság a fukusimai atomkatasztrófa károsultjainak

2020. szeptember 30., október 1.

Egymilliárd jen (mintegy 3 milliárd forint) kártérítés megfizetésére kötelezte egy japán bíróság a tokiói kormányt, illetve a katasztrófa sújtotta fukusimai atomerőművet üzemeltető Tokyo Electric Power vállalatot.

A szendai felsőbbíróság megállapította az állam és a TEPCO felelősségét, amiért nem hoztak megfelelő intézkedéseket a 2011-es katasztrófa megelőzésére. Körülbelül harminc hasonló per indult eddig az országban, de ez az első alkalom, hogy egy felsőbbíróság felelősként nevezte meg az államot, ami a szakértők szerint precedensértékű lehet. A törvényszék kiemelte: az illetékes állami hivatalnak szigorúbb biztonsági intézkedéseket kellett volna előírnia az üzemeltető vállalat számára, ugyanis már egy 2002-es szakértői jelentésben figyelmeztettek arra: a térségben nagy kockázata van egy hatalmas erejű szökőárnak. A megítélt egymilliárd jenes összeget a kitelepített 3550 felperes között fogják szétosztani, akik a keresetükben ugyanakkor 28 milliárd jent követeltek. Sajtótájékoztatóján a kormányzóvivő kijelentette, tanulmányozni fogják az ítéletet, utána döntenek a következő lépésekről. A kabinet korábban azzal érvelt, hogy lehetetlen lett volna előre megjósolni a történeteket. A TEPCO pedig közölte, hogy már eleget tett meghatározott kártérítési kötelezettségeinek. A 2011. március 11-i földrengést követő cunami a Fukusima I. atomerőmű három reaktorát is súlyosan megrongálta, a radioaktív sugárzás miatt a környéken mintegy 160 ezer embert kellett kitelepíteni otthonából, s több mint 50 ezren még mindig nem térhettek vissza. (Origó, Index, vg.hu, Magyar Hírlap/MTI)

Egyéb

Villamos légvezetékek újabb szakaszát viszi föld alá az E.ON

2020. szeptember 29.

(fotó: vg.hu/E.ON)

Három és fél kilométer hosszan viszik a föld alá a meglévő villamos légvezetéket az E.ON madárvédelmi programjában Dévaványa és Túrkeve között. A beruházás a térségben fészkelő, évtizedek óta védett tűzokok megóvását szolgálja - közölte az Agrárminisztérium és az energiacég az MTI-vel. Rácz András, a tárca környezetügyért felelős államtitkára Túrkevéen, az E.ON tűzokvédelmi földkábel-fektetési programjáról tartott sajtótájékoztatón elmondta: a szabadvezetékek jelentik az egyik legnagyobb veszélyt a

madárvilágra, felmérések szerint az ütközések és az áramütések miatt évente százezres nagyságrendben pusztulnak el madarak, eszmei értékük megközelíti az egymilliárd forintot. Emlékeztetett arra, hogy megoldásként született 2008-ban az Akadálymentes Égbolt megállapodás, amelyet 2018-ban megújítottak. A természetvédelmi törvény módosításának köszönhetően új vezetékszakaszokat már kizárólag madárbarát módon lehet kiépíteni, emellett a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület elkészítette a konfliktustérképet is, amely további segítséget nyújt a szakembereknek. A Hortobágyi Nemzeti Park területén az elmúlt tíz évben körülbelül száz kilométernyi vezetékszakaszon sikerült földkábelre váltani. A munkák Dévaványa környékén folytatódnak majd, ez a tűzok egyik legfontosabb élőhelyének számít, ott található egy 400 hektáros bekerített tűzokvédelmi mintaterület, illetve egy tűzokmentő állomás. Az E.ON közleménye szerint számos műszaki feltételnek is teljesülnie kell ahhoz, hogy a légvezetékot földkábelre cserélhessék. Már 2019-ben 230 millió forintot költöttek a szeghalomi és mezőtúri állomás fejlesztésére, hogy felkészítsék a hálózatot a mostani munkákra. A beruházás első szakaszára - a transzformátorállomások átalakítására és a 3,5 kilométeres szakasz föld alá vitelére - 350 millió forintot költ az E.ON, ismertette a közleményt a Napi, a pestihirlap.hu, a vg.hu, az OrientPress, a webradio.hu, az agroinform.hu, az agrotrend.hu.

Magyarországon található Európa egyik legnagyobb tűzokállománya. A fajt a világon elsőként Magyarországon nyilvánították védetté 1969-ben, 1979 óta fokozottan védettnek számít, természetvédelmi értéke a legmagasabb kategóriát jelentő egymillió forint. A tűzok megmentése érdekében 1975-ben Dévaványa határában védett területet alakítottak ki Dévaványai Tájvédelmi Körzet néven, amely ma már a Körös-Maros Nemzeti Park része. A szaktárca kiemelten kezeli a faj megóvását, külön szakértői munkacsoportot működtet, emellett számos program segíti a tűzok védelmét.